

Verkkosivuston kattavan valvonnan tarkastusmenetelmät

3.5.2024

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Saavutettavuusvalvonnan yksikkö

ESAVI/9115/2024

© Aluehallintovirasto 2024

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	6
2. Käyttöä häiritsevät toiminnot.....	7
2.1. Automaattisesti toistettava ääni	7
2.2. Liikkuvaa, vilkkuva, vierivä tai automaattisesti päivittyvä sisältö.....	7
2.3. Välähdys, vilkkuminen, välkkyminen	8
3. Yksittäiset manuaaliset tarkastukset.....	9
3.1. Sivulla käytetty kieli.....	9
3.2. Sivun pääsisällöstä poikkeava kieli.....	9
3.3. Ohjeet sisällön ymmärtämiseksi tai hallitsemiseksi	9
3.4. Sivun lukemisjärjestys	10
3.5. Yhden merkin pikanäppäimet	10
3.6. Koodin eheys	11
4. Sivun rakenne	12
4.1. Otsikointi.....	12
4.1.1. Otsikoiden ohjelmallinen merkitseminen.....	12
4.1.2. Sivulla esiintyvät otsikot kuvaavat aiheen tai merkityksen ..	12
4.2. Linkit	13
4.2.1. Linkin tarkoitus	13
4.2.2. Linkin erottuvuus.....	13
4.3. Taulukot.....	14
4.3.1. Taulukon käyttö visuaaliseen asetteluun.....	14
4.3.2. Taulukon solujen ohjelmallinen merkitseminen.....	14
4.3.3. Taulukon tyhjät ja yhdistetyt solut.....	15
4.3.4. Taulukon solujen viittaukset	15
4.3.5. Taulukon lukemis- ja kohdistusjärjestys	15
4.4. Luettelot.....	15
4.4.1. Luetteloiden ohjelmallinen merkitseminen	15
4.5. Semantiikka.....	16

4.5.1. Visuaalinen suunnittelu	16
4.5.2. Semanttisten elementtien käyttö	16
4.6. Sisältöalueiden ohjelmallinen merkitseminen	16
4.7. Mekanismi toistuvien sisältöjen ohittamiseen	17
5. Käyttö pelkän näppäimistön avulla	18
5.1. Toiminnallisuudet käytettävissä pelkän näppäimistön avulla ..	18
5.2. Näppäimistön kohdistuksen ilmaisin	19
5.3. Kohdistuksen ilmaisimen kontrasti	19
5.4. Sivun sisällön navigointijärjestys	19
5.5. Näppäimistökohdistus voidaan siirtää pois	20
5.6. Näppäimistökohdistus ei aiheuta kontekstin muutosta	20
5.7. Sisältö kohdistettaessa	20
6. Käyttö kosketusnäytöllä, mobiililaitteella ja osoitinlaitteella	22
6.1. Osoitineleet	22
6.2. Valinnan peruuttaminen	22
6.3. Sisältö osoitettaessa tai kohdistettaessa	23
6.4. Kohdistaminen	23
6.5. Laitteen liikuttaminen.....	24
6.6. Sisällön suunta.....	24
7. Sivulla esiintyvät graafiset elementit	25
7.1. Tekstivastineet.....	25
7.1.1. Ei-tekstuaalisella elementillä on tekstivastine	25
7.2. Graafisten elementtien kontrasti.....	25
7.3. Värien käyttö	26
7.4. Tekstiä esittävät kuvat	26
8. Visuaalinen asettelu ja sen mukautuminen	27
8.1. Tekstin kontrasti.....	27
8.2. Responsiivisuus	27
8.3. Tekstin suurentaminen	28
8.4. Tekstin muotoilun muutokset	28
8.5. Värien käyttö	28

8.6. Visuaalisen asettelun avulla luodut suhteet	29
9. Käyttöliittymäkomponentit	30
9.1. Nimi, rooli, arvo	30
9.2. Visuaalisesti näkyvä nimilappu	30
9.3. Kontrasti	31
10. Käyttäjän syötettä vastaanottavat elementit.....	32
10.1. Nimilaput ja ohjeet.....	32
10.2. Lomakekentän pakollisuus	32
10.3. Nimilappujen ja ohjeiden ohjelmallinen merkitseminen	33
10.4. Nimilapun sisältö.....	33
10.5. Käyttäjän syötteen aiheuttama muutos.....	33
10.6. Käyttäjän tietojen kerääminen.....	34
10.7. Virheilmoitukset.....	34
10.7.1. Syötevirhe	34
10.7.2. Korjausehdotukset	34
10.7.3. Virheilmoitusten visuaalinen esittäminen.....	35
11. Ääni ja video	36
11.1. Tekstivastine	36
11.2. Pelkkä audio tai pelkkä video.....	36
11.3. Tekstitys.....	36
11.4. Kuvailutulkkaukset	37
11.5. Tekstityksen prosessoinnin teknologia	37
11.5.1. Tekstitysten esittäminen, poltettu tekstitys (open captions)	37
11.5.2. Tekstitysten esittäminen, piilotettu tekstitys (closed captions)	38
11.5.3. Äänen ja tekstityksen välisen synkronoinnin säilyttäminen	38
11.5.4. Vaatimustenmukaisuuden säilyttäminen	38
11.5.5. Tekstityksen ominaisuudet.....	39
11.5.6. Puhutut tekstitykset	39

11.6.	Kuvailutulkkauksen prosessoinnin teknologia	40
11.6.1.	Kuvailutulkkauksen esittäminen	40
11.6.2.	Kuvailutulkkauksen synkronoinnin säilyttäminen	40
11.6.3.	Vaatimustenmukaisuuden säilyttäminen	40
11.7.	Videosoitinien säätimet.....	41
12.	Sivulle ilmestyvä sisältö	42
13.	Tarpeeksi aikaa suorittaa toiminnot	43
13.1.	Sivun automaattinen uudelleenlataus tai uudelleenohjaustoiminto	43
13.2.	Säädettävä ajoitus	43
14.	Useilla sivuilla toistuvat.....	45
14.1.	Sivun otsikko.....	45
14.2.	Useilla sivuilla toistuvat navigointimekanismit.....	45
14.3.	Saman toiminnallisuuden omaavat komponentit	45
14.4.	Sivun paikallistaminen verkkosivujen joukosta.....	46
15.	Harvinaisemmat manuaaliset tarkastettavat asiat	47
15.1.	Virheiden ennaltaehkäisy (Oikeudellinen, taloudellinen, data)	47
15.2.	Biometriset tunnisteet	47
15.3.	Kaksisuuntainen ääniviestintä ja reaaliaikainen teksti	47
15.4.	Tietojen muuntaminen.....	48
16.	Muokkaustyökalut	49
17.	WCAG:n ohjeidenmukaisuuden vaatimukset	50
18.	Saavutettavuusominaisuuksien aktivoiminen	51
19.	Tukipalvelut ja dokumentaatio	52
19.1.	Tuotedokumentaatio.....	52
19.2.	Tukipalvelut	52

1. Johdanto

Tämä dokumentti kuvaa Etelä-Suomen aluehallintoviraston saavutettavuusvalvonnan yksikön valvonnan tarkastusmenetelmiä.

Tässä dokumentissa kuvataan, kuinka valvonnan tarkastukset on suoritettu noudattaen Euroopan komission täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2018/1524 määriteltyä kattavan valvonnan menetelmää verkkosivustoille.

Valvonnan tarkastusmenetelmissä on huomioitu EN 301549 V3.2.1 (2021-03) -standardin liitteen A taulukon A1 mukaiset vaatimukset verkkosivustoille.

Tämä dokumentti on tarkoitettu verkkosivuston kattavan valvonnan tarkastusraportin liitteeksi.

2. Käyttöä häiritsevät toiminnot

2.1. Automaattisesti toistettava ääni

Alkuehto:

Sivulla toistetaan ääntä automaattisesti, kun sivu ladataan, ja ääntä toistetaan yli kolme sekuntia.

Tarkastus:

Tarkastettu, että vähintään jompikumpi seuraavista ehdoista on tosi:

- Sivulla on mekanismi äänen keskeyttämiseen.
- Sivulla on mekanismi äänen voimakkuuden säätämiseen koko järjestelmän äänenvoimakkuuden tasosta riippumatta. Mekanismin avulla tulee voida säätää äänen voimakkuus nolnaan.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.2 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.2 Audion kontrollointi)

2.2. Liikkuvaa, vilkkuva, vierivä tai automaattisesti päivittyvä sisältö

Alkuehto:

Sivu sisältää sisältöä, joka liikkuu, vilkkuu tai vierii ja kestää vähintään 5 sekuntia, tai automaattisesti päivittyvää sisältöä ja tämä sisältö esitetään rinnakkain muun sisällön kanssa.

Tarkastus:

Tarkastettu, että seuraavat ehdot täyttyvät:

- Liikkuva, vilkkuva, vierivä: Käyttäjä voi tauottaa, pysäyttää tai piilottaa sisällön
- Automaattisesti päivittyvä: Käyttäjä voi keskeyttää, pysäyttää tai piilottaa sisällön

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.2.2 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.2.2 Tauota, pysäytä, piilota)

2.3. Välähdys, vilkkuminen, välkkyminen

Alkuehto:

Verkkosivu sisältää sisältöä, joka välähtää, vilkkuu tai välkky.

Tarkastus:

Tarkastettu, että verkkosivu ei sisällä mitään, joka milloinkaan välähtäisi useammin kuin kolme kertaa sekunnissa, tai välähdys on alle yleisen välähdyksen ja punaisen välähdyksen raja-arvojen.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.3.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.3.1 Kolme välähdystä tai alle raja-arvon)

3. Yksittäiset manuaaliset tarkastukset

3.1. Sivulla käytetty kieli

Tarkastus:

Tarkastettu, että sivun oletusarvoinen luonnollinen kieli on ohjelmallisesti selvitetävissä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.3.1.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 3.1.1 Sivun kieli)

3.2. Sivun pääsisällöstä poikkeava kieli

Alkuehto:

Sivulla on käytetty sivun pääsisällöstä poikkeavaa kieltä.

Tarkastus:

Tarkastettu tällaisen sisällön kohdalla, että kyseisen sisällön luonnollinen kieli on ohjelmallisesti selvitetävissä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.3.1.2 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 3.1.2 Osien kieli)

3.3. Ohjeet sisällön ymmärtämiseksi tai hallitsemiseksi

Alkuehto:

Sivulla on sellaisia ohjeita, jotka on tarkoitettu käyttäjälle sisällön ymmärtämiseksi tai hallitsemiseksi.

Tarkastus:

Tarkastettu, että ohjeet eivät riipu yksinomaan komponenttien aistinvaraisista ominaispiirteistä kuten muoto, koko, visuaalinen sijainti, suunta tai ääni.

Tarkastettu, onko graafista symbolia käytetty ainoana tapana informaation välittämiseksi ja viitataanko tällaiseen elementtiin

ohjeissa. Tarkastettu jokaisen tällaisen elementin kohdalla, että sama informaatio on saatavilla myös avustaville teknologioille.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.3 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.3 Aistinvaraiset ominaispiirteet)

3.4. Sivun lukemisjärjestys

Alkuehto:

Sivun sisällön esitysjärjestys vaikuttaa sisällön merkitykseen.

Tarkastus:

Tarkastettu, että sivun oikea lukemisjärjestys voidaan selvittää ohjelmallisesti.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.2 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.2 Merkitykseen vaikuttava järjestys)

3.5. Yhden merkin pikanäppäimet

Tarkastus:

Tarkastettu, onko verkkosivulla käytetty yhden merkin pikanäppäimiä.

Jos palvelussa on käytetty yhden merkin pikanäppäimiä, niin tarkastettu, että vähintään yksi seuraavista pätee:

- On olemassa mekanismi, jolla näppäinoikotien voi ottaa pois käytöstä.
- On olemassa mekanismi, jolla näppäinoikotie voidaan määritellä uudelleen käyttämään yhtä tai useampaa komentonäppäintä (Ctrl, Alt jne.).
- Tietyille käyttöliittymäkomponentille tarkoitettu näppäinoikotie on käytössä vain, kun kohdistus on kyseisessä komponentissa.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.1.4 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.1.4 Yhden merkin pikanäppäimet)

3.6. Koodin eheys

Tarkastus:

Kaikilla elementeillä tulee olla yksilöllinen id-attribuutti. Tarkastettu, ettei useammalla kuin yhdellä elementillä ole samaa id-attribuuttia.

Tämän vaatimuksen täyttymistä ei voitu täysin todentaa käytössä olleilla välineillä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.4.1.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 4.1.1 Jäsentäminen)

4. Sivun rakenne

4.1. Otsikointi

4.1.1. Otsikoiden ohjelmallinen merkitseminen

Tarkastus:

Tarkastettu, että sivulla esiintyvät visuaalisesti ja/tai sisällöllisesti otsikoiksi hahmotettavissa olevat elementit on myös ohjelmallisesti merkitty otsikoiksi.

Tarkastus:

Tarkastettu, ettei sivulla ole turhaan käytetty otsikkomerkinöjä. Eli elementtejä ei ole ohjelmallisesti merkitty otsikoiksi, jos ne eivät ole visuaalisesti ja/tai sisällöllisesti otsikoita.

Tarkastus:

Tarkastettu, että otsikointi noudattaa otsikkotasojen osalta sivun sisällön hierarkiaa. Tarkastettu, että otsikkotasoja ei ole tarpeettomasti jätetty välistä, esimerkiksi käyttämällä otsikkotasoa visuaalisen esitystavan luomiseen.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.1 Informaatio ja suhteet)

4.1.2. Sivulla esiintyvät otsikot kuvaavat aiheen tai merkityksen

Tarkastus:

Tarkastettu, että sivulla esiintyvät otsikot kuvaavat aiheen tai merkityksen.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.4.6 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.4.6 Otsikot ja nimilaput)

4.2. Linkit

4.2.1. Linkin tarkoitus

Tarkastus:

Tarkastettu, että jokaisen sivulla esiintyvän linkin tarkoitus voidaan selvittää yksin linkkitekstistä tai linkkitekstistä yhdessä ohjelmallisesti selvitettävissä olevan linkkikontekstin avulla. Poikkeuksena tilanne, jossa linkki on yleisesti ottaen epäselvä kaikille käyttäjille.

Alkuehto:

Ei-tekstuaalinen elementti (kuva) toimii linkkinä.

Tarkastus:

Tarkastettu, että elementin tekstivastine kuvaa linkin tarkoitusta eikä ei-tekstuaalisen elementin (kuvan) sisältöä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.4.4 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.4.4 Linkin tarkoitus (kontekstissa))

4.2.2. Linkin erottuvuus

Alkuehto:

Väriä on käytetty erottamaan linkki muusta tekstisisällöstä.

Tarkastus:

Tarkastettu, että linkkien kohdalla väriä ei ole käytetty ainoana tapana erottaa linkki muusta tekstistä.

Tarkastettu, että jompikumpi seuraavista pätee:

- Leipätekstissä oleva linkki on visuaalisesti erotettavissa leipätekstistä esimerkiksi alleviivauksen, lihavoinnin tai kursivoinnin avulla. Alleviivaus on suositeltu tapa erottaa linkki leipätekstistä. Tässä yhteydessä ei ole riittävää, että visuaalinen vihje tarjotaan ainoastaan kohdistuksen yhteydessä.
- Leipätekstissä olevan linkin ja leipätekstin välinen kontrasti on vähintään 3:1. Tämän lisäksi on suositeltavaa, että

kohdistettaessa linkkitekstissä tapahtuu visuaalinen muutos (esimerkiksi alleviivaus).

Huomioi, että tässä yhteydessä ei ole vaatimusta sille, että linkin täytyy olla erotettavissa henkilöille, jotka eivät havaitse värejä, jos linkit eivät ole havaittavissa myöskään henkilöille, jotka havaitsevat värit.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.1 Värien käyttö)

4.3. Taulukot

4.3.1. Taulukon käyttö visuaaliseen aseteluun

Alkuehto:

Taulukkoa on käytetty visuaaliseen aseteluun.

Tarkastus:

Tarkastettu, ettei taulukko sisällä <th>-elementtejä, summary-attribuuttia eikä <caption>-elementtiä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.1 Informaatio ja suhteet)

4.3.2. Taulukon solujen ohjelmallinen merkitseminen

Alkuehto:

Kyseessä ei ole asetelutaulukko (layout table).

Tarkastus:

Tarkastettu, että taulukon osat on merkitty oikeilla tunnisteilla

- taulukko <table>
- taulukon rivit <tr>
- taulukon otsikkosolu <th>
- taulukon sisältösolu <td>

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.1 Informaatio ja suhteet)

4.3.3. Taulukon tyhjät ja yhdistetyt solut

Alkuehto:

Kyseessä ei ole asettelutaulukko (layout table) ja taulukko sisältää tyhjiä tai yhdistettyjä soluja.

Tarkastus:

Tarkastettu tyhjien solujen ja yhdistettyjen solujen vaikutus esitystavassa välittyvän informaation, rakenteen ja suhteiden ohjelmalliseen selvittämiseen.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.1 Informaatio ja suhteet)

4.3.4. Taulukon solujen viittaukset

Tarkastus:

Tarkastettu, että taulukon sisältösolut viittaavat oikeaan otsikkosoluun.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.1 Informaatio ja suhteet)

4.3.5. Taulukon lukemis- ja kohdistusjärjestys

Tarkastus:

Tarkastettu, että sekä taulukon lukemisjärjestys että kohdistusjärjestys ovat oikein.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.2 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.2 Merkitykseen vaikuttava järjestys)

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.4.3 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.4.3 Kohdistusjärjestys)

4.4. Luettelot

4.4.1. Luetteloiden ohjelmallinen merkitseminen

Tarkastus:

Tarkastettu, että luettelo on merkitty siten, että luettelon rakenne ja sisällön suhteet ovat ohjelmallisesti selvitettävissä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.1 Informaatio ja suhteet)

4.5. Semantiikka

4.5.1. Visuaalinen suunnittelu

Tarkastus:

Tarkastettu, että semanttisia html-elementtejä ei ole käytetty visuaaliseen suunnitteluun.

- Käytännössä ei tulisi käyttää html:n semanttisia elementtejä sellaiseen tarkoitukseen, mihin niitä ei ole tarkoitettu. Esimerkiksi käytetty otsikkotagia vain luomaan visuaalisesti erottuva teksti. Tai käytetty <fieldset> ja <legend> elementtejä luomaan tekstile reunaviivat.

4.5.2. Semanttisten elementtien käyttö

Tarkastus:

Sisältö, jolle on olemassa semanttinen HTML-elementtityyppi, on merkitty kyseisellä tagilla.

- Esimerkiksi otsikoiden tulisi olla merkitty otsikkotageilla eikä esimerkiksi -tagilla.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.1 Informaatio ja suhteet)

4.6. Sisältöalueiden ohjelmallinen merkitseminen

Tarkastus:

Tarkastettu, että visuaalisesti omaksi alueeksi erottuvien sisältöalueiden osalta esitystavassa välittyvät rakenne ja suhteet ovat selvitettävissä myös ohjelmallisesti.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.1 Informaatio ja suhteet)

4.7. Mekanismi toistuvien sisältöjen ohittamiseen

Tarkastus:

Tarkastettu, että sivulla on toteutettu mekanismi useilla verkkosivuilla toistuvien sisältöjen ohittamiseen.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.4.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.4.1 Ohita lohkot)

5. Käyttö pelkän näppäimistön avulla

5.1. Toiminnallisuudet käytettävissä pelkän näppäimistön avulla

Tarkastus:

Tarkastettu, että kaikki sivun sisältämät interaktiiviset elementit saavat näppäimistökohtaisen ja että kyseisten elementtien toiminnallisuus on käytettävissä pelkän näppäimistön avulla. Tai vaihtoehtoisesti, jos jokin elementti ei saa näppäimistökohtaista, tarkastettu että toiminnallisuus on muutoin käytettävissä pelkän näppäimistön avulla.

Manuaalinen tarkastus käymällä sivun sisältö läpi pelkän näppäimistön avulla ja tarkastamalla, että kaikki sivun sisällön toiminnallisuus onnistuu pelkän näppäimistön avulla.

Tyypillisimmät näppäinkomennot:

- Navigointi interaktiivisesta elementistä toiseen: TAB / Shift + TAB
- Linkkien aktivoiminen: ENTER
- Painikkeet: painikkeen aktivoiminen ENTER tai space
- Valintaruudut (checkbox): valitseminen / valinnan peruminen SPACE
- Radionapit (radio button): liikkuminen radionapista toiseen nuolinäppäimillä (valitsee aktiivisen radionapin samalla), siirtyminen radionappien ryhmästä pois TAB
- Alasvetovalikot (dropdown menu): valikon avaaminen SPACE, valikon sisällä siirtyminen elementistä toiseen nuolinäppäimillä
- Pop-up-ikkunat, dialogit, overlayt, yms: sulkeminen ESC
- Välilehdet (tab panel): siirtyminen välilehtirakenteeseen ja siitä pois TAB, siirtyminen välilehdestä toiseen nuolinäppäimillä (valitsee välilehden aktiiviseksi samalla). Jos välilehtirakenne näyttää välilehdiltä, mutta on toteutettu erillisinä linkkeinä, käytä TAB + ENTER

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.1.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.1.1 Näppäimistö)

5.2. Näppäimistön kohdistuksen ilmainen

Tarkastus:

Tarkastettu, että jokaisen näppäimistökohdistuksen saavan komponentin kohdalla näppäimistön kohdistuksen ilmainen on näkyvässä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.4.7 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.4.7 Näkyvä kohdistus)

5.3. Kohdistuksen ilmaisimen kontrasti

Alkuehto:

Näppäimistön kohdistuksen saavan komponentin kohdalla ei käytetä selaimen oletuskohdistuksenilmaisinta ja näppäimistökohdistuksen ilmaisemiseksi on käytetty räätälöityä toteutusta.

Tarkastus:

Tarkastettu, että näppäimistön kohdistuksen ilmainen täyttää kontrastivaatimuksen 3:1 viereiseen väriin/väreihin nähden.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.11 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.11 Ei-tekstimuotoisen sisällön kontrasti)

5.4. Sivun sisällön navigointijärjestys

Alkuehto:

Sisällön navigointijärjestys vaikuttaa merkitykseen tai toimintoon.

Tarkastus:

Tarkastettu, että kohdistettavissa olevat komponentit saavat kohdistuksen järjestyksessä, joka säilyttää merkityksen ja toimivuuden. Käytännössä navigointijärjestyksen tulisi lähtökohtaisesti vastata sivun visuaalista asettelua.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.4.3 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.4.3 Kohdistusjärjestys)

5.5. Näppäimistökohdistus voidaan siirtää pois

Tarkastus:

Tarkastettu, että jos kohdistus voidaan viedä komponenttiin pelkän näppäimistörajapinnan kautta, niin kohdistus voidaan siirtää myös pois kyseiseltä komponentilta pelkästään näppäimistörajapintaa käyttämällä. Mikäli tämä vaatii muuta kuin pelkkien nuoli- tai tab-näppäimien tai muiden standardinmukaisten poistumismenetelmien käyttämistä, tarkastettu että käyttäjälle neuvotaan menetelmä kohdistuksen poissiirtämiseksi.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.1.2 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.1.2 Ei näppäimistöansaa)

5.6. Näppäimistökohdistus ei aiheuta kontekstin muutosta

Tarkastus:

Tarkastettu, että minkään elementin kohdalla näppäimistökohdistus ei aiheuta kontekstin muutosta.

Esimerkkejä kontekstin muutoksesta: Uuden ikkunan avaaminen, kohdistuksen siirtäminen toiseen komponenttiin, uudelle sivulle siirtyminen (mukaan lukien kaikki mikä näyttäisi siltä, että käyttäjä olisi siirtynyt uudelle sivulle) tai verkkosivun sisällön merkittävä uudelleenjärjestely.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.3.2.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 3.2.1 Kohdistaminen)

5.7. Sisältö kohdistettaessa

Alkuehto:

Näppäimistökohdistuksen siirtäminen elementtiin tuo näkyviin lisää sisältöä ja kohdistuksen poisvieminen piilottaa sisällön.

Tarkastus:

Tarkastettu, että seuraavat ehdot pätevät:

- On olemassa mekanismi, jolla näkyviin tulleen sisällön saa piilotettua siirtämättä kohdistusta, lukuun ottamatta tapausta, jossa sisältö on syötevirheestä kertova teksti tai se ei peitä tai korvaa muuta sisältöä.
- Uusi sisältö pysyy näkyvissä kunnes kohdistus on siirretty pois, käyttäjä on piilottanut sisällön tai sen sisältö ei enää päde.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.13 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.13 Sisältö osoitettaessa tai kohdistettaessa)

6. Käyttö kosketusnäytöllä, mobiililaitteella ja osoitinlaitteella

6.1. Osoitineleet

Alkuehto:

Sivulla on ominaisuuksia, joissa hyödynnetään monipiste- tai reittiin perustuvia ohjauseleitä. Esimerkiksi, jonkin toiminnon suorittaminen perustuu tiettyyn reittiin hiirellä tai sormella, tai toiminnon suorittaminen tapahtuu esimerkiksi kahden sormen zoomauksella (pinch zoom), useamman sormen näpäytyksellä tai pyyhkäisemällä.

Tarkastus:

Tarkastettu, että on olemassa tapa suorittaa toiminnot yhdellä osoittimella ja ilman riippuvuutta liikkeestä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.5.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.5.1 Osoitineleet)

6.2. Valinnan peruuttaminen

Alkuehto:

Sivulla on sellaisia toimintoja, jotka voidaan suorittaa yhden osoittimen avulla (sormi tai hiiri).

Tarkastus:

Tarkastettu, että vähintään yksi seuraavista pitää paikkansa:

- Mitään toiminnallisuutta ei suoriteta kun painat elementtiä sormella tai hiirellä, ennen kuin olet vapauttanut sormen tai hiiren painikkeen.
- Toiminnon suorittaminen päättyy, kun vapautat sormen tai hiiren painikkeen, ja on olemassa mekanismi, jolla toiminto voidaan perua ennen päättämistä tai kumota päättämisen jälkeen.
- Sormen tai hiiren painikkeen vapauttaminen kumoaa painalluksella tehdyn muutoksen.

- Toiminnon päättäminen sormen tai hiiren painikkeen painalluksen yhteydessä on olennaista.

Manuaalinen tarkastus osoitinlaitteen avulla.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.5.2 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.5.2 Osoitinlaitteella tehdyn valinnan peruuttaminen)

6.3. Sisältö osoitettaessa tai kohdistettaessa

Alkuehto:

Osoitinlaitteen vieminen elementin päälle tuo näkyviin uutta sisältöä ja pois siirtäminen piilottaa sisällön.

Tarkastus:

Manuaalinen tarkastus osoitinlaitteen avulla. Tarkastettu, että seuraavat ehdot pätevät:

- On olemassa mekanismi, jolla näkyviin tulleen sisällön saa piilotettua siirtämättä osoitinta, lukuun ottamatta tapausta, jossa sisältö on syötevirheestä kertova teksti tai se ei peitä tai korvaa muuta sisältöä.
- Osoitin voidaan viedä ilmestyneen sisällön päälle aiheuttamatta sen katoamista.
- Uusi sisältö pysyy näkyvissä kunnes osoitin on siirretty pois, käyttäjä on piilottanut sisällön tai sen sisältö ei enää päde.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.13 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.13 Sisältö osoitettaessa tai kohdistettaessa)

6.4. Kohdistaminen

Tarkastus:

Manuaalinen tarkastus. Tarkastettu, että hiiren vieminen käyttöliittymäkomponentin päälle ei aiheuta kontekstin muutosta.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.3.2.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 3.2.1 Kohdistaminen)

6.5. Laitteen liikuttaminen

Alkuehto:

Sivulla on toiminnallisuuksia, joita käytetään liikuttamalla koko laitetta.

Tarkastus:

Manuaalinen tarkastus. Koska tarkastukset on tehty pääasiassa tietokoneella, tämän kriteerin vaatimukset tarkastettu ainoastaan, jos verkkosivulla on ohjeistettu toiminnallisuuksista, joita käytetään liikuttamalla koko laitetta. Tarkastettu, että kyseiset toiminnallisuudet voidaan suorittaa myös käyttöliittymäkomponenttien avulla, ja että liikeaktivointi voidaan ottaa pois päältä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.5.4 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.5.4 Käyttö liikkeen avulla)

6.6. Sisällön suunta

Tarkastus:

Manuaalinen tarkastus. Tarkastettu, että sivun sisältöä ei ole rajoitettu tiettyyn asentoon, kuten pysty- tai vaakasuuntaan. Poikkeuksena tilanne, jossa tietty asento on olennainen.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.4 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.4 Asento)

7. Sivulla esiintyvät graafiset elementit

7.1. Tekstivastineet

7.1.1. Ei-tekstuaalisella elementillä on tekstivastine

Alkuehto:

Sivu sisältää ei-tekstuaalisia elementtejä.

Tarkastus:

Tarkastettu, että koristeellisten kuvien kohdalla kuva on ohjelmallisesti merkitty koristeelliseksi.

Tarkastus:

Tarkastettu, että ei-koristeellisten kuvien kohdalla kuvalla on olemassa **saman tarpeen täyttävä** tekstivastine.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.1.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.1.1 Ei-tekstuaalinen sisältö)

Tarkastus:

Tarkastettu, että tekstivastine tarjoaa saman informaation kuin värien tuoma informaatio kuvassa.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.1 Värien käyttö)

7.2. Graafisten elementtien kontrasti

Tarkastus:

Tarkastettu, että sisällön ymmärtämiseen vaadittavien grafiikan osien kontrastisuhte viereiseen väriin/väreihin on vähintään 3:1. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa ulkoasu on olennainen tietosisällön välittämiseksi.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.11 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.11 Ei-tekstimuotoisen sisällön kontrasti)

7.3. Värien käyttö

Tarkastus:

Tarkastettu, että väri ei ole ainoa visuaalinen keino erottaa informaatiota.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.1 Värien käyttö)

7.4. Tekstiä esittävät kuvat

Alkuehto:

Sivulla on tekstiä esittäviä kuvia.

Tarkastus:

Tarkastettu, että seuraavat ehdot täyttyvät:

Jos käytetty teknologia voi tuottaa visuaalisen esityksen, informaation välittämiseen käytetään enemmän tekstiä kuin tekstiä esittäviä kuvia, paitsi seuraavissa tapauksissa:

- Mukautettava: Tekstiä esittävä kuva voidaan visuaalisesti mukauttaa käyttäjän vaatimusten mukaisesti.
- Olennainen: Tietty tekstin esitystapa on olennainen välitettävän informaation kannalta.

Huomioi, että tämä kohta ei koske tekstiä kuvassa, jossa on muuta merkittävää visuaalista sisältöä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.5 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.5 Tekstiä esittävät kuvat)

8. Visuaalinen asettelu ja sen mukautuminen

8.1. Tekstin kontrasti

Tarkastus:

Tarkastettu, että kaikelle tekstille pätee, että tekstin ja taustan välinen kontrastisuhte on vähintään 4,5:1 normaalikokoiselle tekstille ja vähintään 3:1 suurikokoiselle tekstille.

Huomioitu WCAG 2.1 -ohjeistuksen sallimat poikkeukset.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.3 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.3 Kontrasti (minimi))

8.2. Responsiivisuus

Alkuehto:

Sivun sisältö on suunniteltu pystysuuntaista vieritystä varten.

Tarkastus:

Tarkastettu, että mitään sisältöä tai toiminnallisuutta ei menetetä eikä ole tarvetta kahdensuuntaiselle vierittämiselle, kun sisällön leveys on 320 CSS pikseliä.

Alkuehto:

Sivun sisältö on suunniteltu vaakasuuntaista vieritystä varten.

Tarkastus:

Tarkastettu, että mitään sisältöä tai toiminnallisuutta ei menetetä eikä ole tarvetta kahdensuuntaiselle vierittämiselle, kun sisällön korkeus on 256 CSS pikseliä.

Huomioitu WCAG 2.1 -ohjeistuksen sallimat poikkeukset.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.10 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.10 Responsiivisuus)

8.3. Tekstin suurentaminen

Tarkastus:

Tarkastettu, että tekstin suurentaminen on mahdollista vähintään 200 prosenttiin alkuperäisestä menettämättä tietoja tai toimintoja. Suurennus voidaan tehdä useammalla eri tavalla ja tämän kriteerin täyttymiseksi on vaadittu, että suurentaminen on mahdollista vähintään yhdellä tavalla.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.4 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.4 Tekstin koon muuttaminen)

8.4. Tekstin muotoilun muutokset

Tarkastus:

Tarkastettu, että mitään sisältöä tai toiminnallisuutta ei menetetä, jos asetetaan seuraavat tekstin muotoilun asetukset:

- Riviväliksi (rivin korkeudeksi) vähintään 1,5 kertaa kirjasinkoko.
- Kappaleen jälkeisen tyhjän tilan kooksi vähintään 2 kertaa kirjasinkoko.
- Kirjainväliksi vähintään 0,12 kertaa kirjasinkoko.
- Sanojen väliksi vähintään 0,16 kertaa kirjasinkoko

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.12 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.12 Tekstin välistys)

8.5. Värien käyttö

Alkuehto:

Sivulla on käytetty väriä visuaalisena tapana esittää informaatiota. Esimerkiksi tekstin väriä vaihtamalla.

Tarkastus:

Tarkastettu, että väriä ei ole käytetty ainoana visuaalisena tapana ohjeen välittämiseen tai visuaalisen elementin erottamiseen.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.1 Värien käyttö)

8.6. Visuaalisen asettelun avulla luodut suhteet

Alkuehto:

Sivulla on ilmaistu sivun rakenteita tai sisällön osien välisiä suhteita visuaalisesti.

Tarkastus:

Tarkastettu, että esitystavassa välittyvät informaatio, rakenne ja suhteet voidaan selvittää ohjelmallisesti tai ne ovat saatavilla tekstinä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.1 Informaatio ja suhteet)

9. Käyttöliittymäkomponentit

9.1. Nimi, rooli, arvo

Tarkastus:

Jos ei-tekstuaalinen elementti toimii käyttöliittymäkomponenttina, niin tarkastettu, että käyttöliittymäkomponentilla on sen tarkoituksen kuvaava nimi.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.1.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.1.1 Ei-tekstuaalinen sisältö)

Tarkastus:

Tarkastettu, että kaikkien käyttöliittymäkomponenttien kohdalla niiden nimi ja rooli ovat ohjelmallisesti selvitetävissä.

Tarkastus:

Tarkastettu, että käyttöliittymäkomponentin ohjelmallisesti selvitetävissä oleva rooli vastaa käyttöliittymäkomponentin toiminnallista roolia.

Tarkastus:

Tarkastettu, että jos käyttöliittymäkomponentille voidaan asettaa tila, ominaisuus tai arvo, nämä voidaan asettaa myös ohjelmallisesti ja tieto näiden muutoksista on käyttäjäagenttien saatavissa.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.4.1.2 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 4.1.2 Nimi, rooli, arvo)

9.2. Visuaalisesti näkyvä nimilappu

Tarkastus:

Tarkastettu, että käyttöliittymäkomponentin näkyvä teksti on osa komponentin saavutettavaa nimeä. Suositus on, että nimilapun teksti on saavutettavan nimen alussa.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.5.3 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.5.3 Nimilappu nimessä)

Tarkastus:

Tarkastettu, että käyttöliittymäkomponentin nimilappu kuvaa kyseisen komponentin tarkoituksen.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.4.6 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.4.6 Otsikot ja nimilaput)

9.3. Kontrasti

Tarkastus:

Tarkastettu, että aktiiviset käyttöliittymäkomponentit täyttävät niille asetetut kontrastivaatimukset. Tarkastettu myös jokaisen komponentille mahdollisen tilan (hover, focus) kontrasti viereisiin väreihin nähden.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.11 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.11 Ei-tekstimuotoisen sisällön kontrasti)

10. Käyttäjän syötettä vastaanottavat elementit

Esimerkiksi valintaneliö (checkbox), valintanappi (radio button), alaspöytävalikko, tekstikenttä.

10.1. Nimilaput ja ohjeet

Alkuehto:

Elementin kohdalla käyttäjän oletetaan tekevän valintoja tai syöttävän tietoja.

Tarkastus:

Tarkastettu, että tarjolla on nimilappuja tai ohjeita.

Huomioi, että nimilappujen tai ohjeiden täytyy olla saatavilla kaikille käyttäjille, ei ainoastaan avustaville teknologioille.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.3.3.2 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 3.3.2 Nimilaput tai ohjeet)

10.2. Lomakekentän pakollisuus

Alkuehto:

Lomakekentän täyttäminen on pakollista.

Tarkastus:

Tarkastettu, että tieto lomakekenttien pakollisuudesta on kaikkien käyttäjien saatavilla.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.1 Informaatio ja suhteet)

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.3.3.2 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 3.3.2 Nimilaput tai ohjeet)

10.3. Nimilappujen ja ohjeiden ohjelmallinen merkitseminen

Alkuehto:

Tarjolla on nimilappuja tai ohjeita.

Tarkastus:

Tarkastettu, että nimilaput ja ohjeet on ohjelmallisesti liitetty lomakekenttään.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.1 Informaatio ja suhteet)

10.4. Nimilapun sisältö

Alkuehto:

Tarjolla on nimilappuja.

Tarkastus:

Tarkastettu, että nimilaput kuvaavat elementin tarkoituksen: nimilappu on tarpeeksi kuvaava ja auttaa käyttäjää suorittamaan toiminnon.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.4.6 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.4.6 Otsikot ja nimilaput)

10.5. Käyttäjän syötteen aiheuttama muutos

Tarkastus:

Tarkastettu, että käyttöliittymäkomponentin asetuksen muuttaminen ei aiheuta kontekstin muutosta, ellei käyttäjää ole ohjeistettu tällaisesta toiminnosta ennen komponentin käyttöä. Esimerkiksi checkboxin, radiobuttonin ja alasettovalikon kohdalla valinnan tekeminen tai tekstin syöttäminen tekstikenttään.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.3.2.2 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 3.2.2 Syöte)

10.6. Käyttäjän tietojen kerääminen

Alkuehto:

Sivulla on syöttökenttiä, jotka keräävät käyttäjän tietoa, joka on listattu WCAG 2.1 -ohjeistuksen [Syötteen tarkoitukset käyttöliittymäkomponenteissa](#) -osiossa.

Tarkastus:

Tarkastettu, että syötekentän tarkoitus voidaan selvittää ohjelmallisesti.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.3.5 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.3.5 Määrittele syötteen tarkoitus)

10.7. Virheilmoitukset

10.7.1. Syötevirhe

Alkuehto:

Syötevirhe havaitaan automaattisesti.

Tarkastus:

Tarkastettu, että syötevirhe osoitetaan käyttäjälle ja kuvataan tekstimuodossa.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.3.3.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 3.3.1 Virheen tunnistaminen)

10.7.2. Korjausehdotukset

Alkuehto:

Syötevirhe havaitaan automaattisesti ja korjausehdotuksia tiedetään.

Tarkastus:

Tarkastettu, että korjausehdotukset esitetään käyttäjälle.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.3.3.3 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 3.3.3 Virheen korjausehdotus)

10.7.3. Virheilmoitusten visuaalinen esittäminen

Tarkastus:

Tarkastettu, että väriä ei ole käytetty ainoana visuaalisena tapana erottamaan pakolliset tai virheellisesti täytetyt kentät.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.4.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.4.1 Värien käyttö)

11. Ääni ja video

Tarkastuksissa huomioitu lain soveltaminen valmiiksi tallennettuun aikasidonnaiseen mediaan 23 päivästä syyskuuta 2020 alkaen.

11.1. Tekstivastine

Tarkastus:

Tarkastettu, että aikasidonnaiselle medialle on olemassa tekstivastine, joka tarjoaa vähintäänkin kuvailevan tunnistetiedon.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.1.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.1.1 Ei-tekstuaalinen sisältö)

11.2. Pelkkä audio tai pelkkä video

Alkuehto:

Kyseessä on pelkkää ääntä tai pelkkää videokuvaa sisältävä sisältö eikä kyseessä ole tekstin mediavastine.

Tarkastus:

Tallennettu pelkkä audio: tarkastettu, että on tarjolla vastine aikasidonnaiselle medialle.

Tallennettu pelkkä video: tarkastettu, että on tarjolla joko vastine aikasidonnaiselle medialle tai audiotiedosto, joka esittää vastaavan informaation.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.2.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.2.1 Pelkkä audio tai pelkkä video (tallennettu))

11.3. Tekstitys

Alkuehto:

Kyseessä on synkronoidussa mediassa oleva tallennettu audiosisältö eikä kyseessä ole tekstin mediavastine.

Tarkastus:

Tarkastettu, että audiosisällölle on tarjolla tekstitys ja tekstitys vastaa ääniraidan sisältöä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.2.2 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.2.2 Tekstitys (tallennettu))

11.4. Kuvailutulkkaus

Alkuehto:

Kyseessä on synkronoidussa mediassa oleva tallennettu videosisältö eikä kyseessä ole tekstin mediavastine.

Tarkastus:

Tarkastettu, että videosisällölle on tarjolla kuvailutulkkaus.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.2.3 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.2.3 Kuvailutulkkaus tai mediavastine (tallennettu))

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.1.2.5 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 1.2.5 Kuvailutulkkaus (tallennettu))

11.5. Tekstityksen prosessoinnin teknologia

11.5.1. Tekstitysten esittäminen, poltettu tekstitys (open captions)

Alkuehto:

Verkkosivu tarjoaa toistimen videon esittämiseen, videokuva on synkronoitu äänen kanssa ja videossa on tekstitys (open captions).

Tarkastus:

Tarkastettu, että soittimessa on mekanismi tekstitysten näyttämiseksi.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 7.1.1

Huom! Lauseke 7.1.1 viittaa soittimen mahdollisuuteen näyttää tekstityksiä. Lauseke 9.1.2.2 viittaa tekstitysten tarjoamiseen videosisällölle.

11.5.2. Tekstitysten esittäminen, piilotettu tekstitys (closed captions)

Alkuehto:

Verkkosivu tarjoaa toistimen videon esittämiseen, videokuva on synkronoitu äänen kanssa ja videossa on erikseen tallennettu tekstitys (Closed captions).

Tarkastus:

Tarkastettu, että soittimessa on mekanismi tekstityksen näyttämiseksi ja piilottamiseksi.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 7.1.1

Huom! Lauseke 7.1.1 viittaa soittimen mahdollisuuteen näyttää tekstityksiä. Lauseke 9.1.2.2 viittaa tekstitysten tarjoamiseen videosisällölle.

11.5.3. Äänen ja tekstityksen välisen synkronoinnin säilyttäminen

Alkuehto:

Verkkosivu tarjoaa toistimen videon esittämiseen, videokuva on synkronoitu äänen kanssa ja videosoitimessa on mekanismi tekstityksen näyttämiseksi.

Tarkastus:

Tarkastettu, että videosoitin säilyttää äänen ja sitä vastaavan tekstityksen välisen synkronoinnin sekunnin kymmenesosan sisällä tekstityksen aikaleimasta.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 7.1.2

11.5.4. Vaatimustenmukaisuuden säilyttäminen

Alkuehto:

Verkkosivu lähettää, muuntaa tai tallentaa videokuva, joka on synkronoitu äänen kanssa.

Tarkastus:

Tarkastettu, että EN 301549 v3.2.1 -standardin lausekkeiden 7.1.1 ja 7.1.2 vaatimustenmukaisuus säilytetään myös lähettämisen, muuntamisen tai tallentamisen jälkeen.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 7.1.3

11.5.5. Tekstityksen ominaisuudet

Alkuehto:

Verkkosivu tarjoaa toistimen videon esittämiseen, videokuva on synkronoitu äänen kanssa, videosoittimessa on mekanismi tekstityksen näyttämiseksi ja tekstitys esitetään muokattavissa olevina merkkeinä.

Tarkastus:

Tarkastettu, että verkkosivu tarjoaa käyttäjälle mekanismin tekstityksen mukauttamiseksi omiin yksilöllisiin tarpeisiinsa. Esimerkiksi tekstin värin, tekstin ääriviivojen, taustavärin, fontin, tekstitysten koon ja peittävyuden muokkaaminen voivat osaltaan täyttää tämän kriteerin vaatimukset.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 7.1.4

11.5.6. Puhutut tekstitykset

Alkuehto:

Verkkosivu tarjoaa toistimen videon esittämiseen, videokuva on synkronoitu äänen kanssa ja tekstitys on ohjelmallisesti selvitettävissä.

Tarkastus:

Tarkastettu, että on olemassa käyttötapa, joka tarjoaa puhutun version tekstityksistä. Tekstitys voidaan tarjota muodossa, joka tukee puhesynteesin käyttöä, tai erillisenä puhuttuna ääniraitana.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 7.1.5

11.6. Kuvailutulkkauksen prosessoinnin teknologia

11.6.1. Kuvailutulkkauksen esittäminen

Alkuehto:

Verkkosivu tarjoaa toistimen videon esittämiseen ja videokuva on synkronoitu äänen kanssa.

Tarkastus:

Tarkastettu, että joko

- soittimessa on olemassa selkeä ja erillinen mekanismi kuvailutulkkauksen esittämiseksi ja on olemassa mekanismi kuvailutulkkauksen valitsemiseksi ja esittämiseksi oletusäänikanavassa tai
- videosoitin mahdollistaa käyttäjän valita ja toistaa useita ääniraitoja.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 7.2.1

11.6.2. Kuvailutulkkauksen synkronoinnin säilyttäminen

Alkuehto:

Videosoitin tarjoaa mekanismin kuvailutulkkauksen esittämiseen.

Tarkastus:

Tarkastettu, että videosoitin säilyttää synkronoinnin audio/visuaalisen sisällön ja sitä vastaavan kuvailutulkkauksen välillä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 7.2.2

11.6.3. Vaatimustenmukaisuuden säilyttäminen

Alkuehto:

Verkkosivu lähettää, muuntaa tai tallentaa videokuva, joka on synkronoitu äänen kanssa.

Tarkastus:

Tarkastettu, että EN 301549 v3.2.1 -standardin lausekkeiden 7.2.1 ja 7.2.2 vaatimustenmukaisuus säilytetään myös lähettämisen, muuntamisen tai tallentamisen jälkeen.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 7.2.3

11.7. Videosoitin säätimet

Alkuehto:

Sivun pääasiallinen tarkoitus on tarjota videosisältöjä ja videosisällöissä videokuva on synkronoitu äänen kanssa.

Tarkastus:

Tarkastettu, että painikkeet tekstityksen ja kuvailutulkkauksen esittämiseksi tarjotaan samalla vuorovaikutustasolla kuin ensisijaiset mediakontrollit.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 7.3

12. Sivulle ilmestyvä sisältö

Alkuehto:

Sivulla esiintyy sellaista sisällön muutosta, joka ei ole kontekstin muutos, ja joka tarjoaa käyttäjälle tietoa toiminnon onnistumisesta tai tuloksista, sovelluksen odotustilasta, prosessin edistymisestä tai jos on tapahtunut virheitä. Esimerkiksi ilmoitustekstit jonkin toiminnon onnistumisesta / epäonnistumisesta sekä lomakkeen virheilmoitukset.

Tarkastus:

Tarkastettu, että kyseinen sisältö voidaan esittää avustavan teknologian avulla ilman, että kohdistus siirretään kyseiseen elementtiin.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.4.1.3 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 4.1.3 Tilasta kertovat viestit)

13. Tarpeeksi aikaa suorittaa toiminnot

13.1. Sivun automaattinen uudelleenlataus tai uudelleenohjaustoiminto

Tarkastus:

Tarkastettu, ettei käytössä ole sivun automaattinen uudelleenlataus.

Tarkastettu, onko käytössä sivun automaattinen uudelleenohjaustoiminto. Jos uudelleenohjaustoiminto on käytössä, tarkastettu, että sitä ei ole toteutettu käyttämällä sivun lähdekoodin metatietoihin sijoitettua <META>-tunnisteen attribuuttia http-equiv, jossa uudelleenohjauksen aikarajan arvo on suurempi kuin nolla.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.2.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.2.1 Säädettyä ajoitus)

13.2. Säädettyä ajoitus

Alkuehto:

Sivun sisältö asettaa aikarajan.

Huomaa, että tämän kriteerin vaatimuksia ei lähtökohtaisesti sovelleta sisältöön, joka toistuu tai on synkronoitu muun sisällön kanssa. Esimerkiksi vierittyvään tekstiin, joka toistuu uudelleen, tekstitykseen ja karuselleihin. Tämä tyyppisten sisältöjen kohdalla käyttäjällä on mahdollisuus päästä sisältöön käsiksi, jos sisältö täyttää WCAG 2.1 onnistumiskriteerin 2.2.2 Tauota, pysäytä, piilota vaatimukset.

Tarkastus:

Tarkastettu, että ainakin yksi seuraavista pitää paikkansa:

- Pois päältä: Käyttäjä voi kytkeä aikarajan pois päältä ennen sen täyttymistä.
- Säädi: Käyttäjän sallitaan säätää aikarajaa ennen sen kohtaamista laajalla asteikolla, joka on vähintään kymmenen kertaa oletusasetuksen pituus.

- Jatka: Käyttäjää varoitetaan ennen ajan loppumista, annetaan vähintään 20 sekuntia aikaa aikarajan jatkamiseen yksinkertaisen toiminnon avulla (esimerkiksi, "paina välilyöntiä") ja käyttäjän sallitaan jatkaa aikarajaa vähintään kymmenen kertaa.
- Reaaliaikainen poikkeus: Aikaraja on reaaliaikaisen tapahtuman vaadittu osa (esimerkiksi huutokaupan), ja vaihtoehto aikarajalle ei ole mahdollinen.
- Olennainen poikkeus: Aikaraja on olennainen, ja sen pidentäminen mitätöisi toiminnon.
- 20 tunnin poikkeus: Aikaraja on yli 20 tuntia.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.2.1 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.2.1 Säädettyä ajoitus)

14. Useilla sivuilla toistuvat

14.1. Sivun otsikko

Tarkastus:

Tarkastettu, että jokaisella verkkosivulla on otsikko ja että sivun otsikko vastaa sivun sisältöä.

Lisäksi verrattu sivun otsikkoa verkkosivuston muiden tarkastettujen sivujen otsikoihin ja tarkastettu, että sivun otsikko eroaa muiden tarkastettujen sivujen otsikoista.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.4.2 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.4.2 Sivuotsikot)

14.2. Useilla sivuilla toistuvat navigointimekanismit

Tarkastus:

Tarkastettu, että useilla sivuilla toistuvat navigointimekanismit esiintyvät aina samassa järjestyksessä suhteessa toisiinsa.

Esimerkiksi päänavigaatio, sivunavigaatio, pikalinkit, ohituslinkit.

Huom! Jokaisella sivulla ei tarvitse olla täsmälleen samoja navigointimekanismeja, mutta useilla sivuilla esiintyvien mekanismien tulee olla aina samassa järjestyksessä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.3.2.3 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 3.2.3 Johdonmukainen navigointi)

14.3. Saman toiminnallisuuden omaavat komponentit

Tarkastus:

Tarkastettu, että saman toiminnallisuuden omaavat komponentit on merkitty kaikilla sivuilla samalla tavalla.

Esimerkiksi lomakkeella seuraavalle sivulle vievä painike on merkitty kaikilla sivuilla samalla tavalla.

Esimerkiksi tiedoston lataamisen painike on kaikilla sivuilla merkitty samalla ikonilla.

Esimerkiksi samalle sivulle johtavat linkit on merkitty johdonmukaisesti.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.3.2.4 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 3.2.4 Johdonmukainen merkitseminen)

14.4. Sivun paikallistaminen verkkosivujen joukosta

Tarkastus:

Tarkastettu, että jokaisen sivun voi paikallistaa verkkosivujen joukosta useammalla kuin yhdellä tavalla.

Poikkeuksena tilanne, jossa sivu on jonkin prosessin lopputulos tai vaihe.

Esimerkkejä eri tavoista paikallistaa sivu verkkosivujen joukosta: navigaatio, sisällysluettelo, A-Ö, sivukartta, sivun sisäiset linkit, haku.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.2.4.5 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 2.4.5 Useita tapoja)

15. Harvinaisemmat manuaaliset tarkastettavat asiat

15.1. Virheiden ennaltaehkäisy (Oikeudellinen, taloudellinen, data)

Alkuehto:

Kyseessä on verkkosivu, josta seuraa käyttäjälle oikeudellisia sitoumuksia tai taloudellisia transaktioita, joka muokkaa tai poistaa käyttäjän hallinnoimaa dataa tietovarastossa tai joka lähettää käyttäjän koevastauksia.

Tarkastus:

Tarkastettu, että ainakin yksi seuraavista pitää paikkansa:

- Lähetykset ovat peruttavissa.
- Käyttäjän syöttämä data tarkastetaan syötevirheiden varalta ja käyttäjälle tarjotaan mahdollisuus virheiden korjaamiseen.
- Käytettävissä on mekanismi informaation tarkistamiseen, vahvistamiseen ja korjaamiseen ennen lopullista lähettämistä.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.3.3.4 (WCAG 2.1 Onnistumiskriteeri 3.3.4 Virheiden ennaltaehkäisy (oikeudellinen, taloudellinen, data))

15.2. Biometriset tunnistet

Valvonnassa mukana olleilla sivuilla ei esiintynyt biometrisia tunnistetia.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 5.3.

15.3. Kaksisuuntainen ääniviestintä ja reaaliaikainen teksti

Valvonnassa mukana olleilla sivuilla ei ollut käytetty kaksisuuntaista ääniviestintää.

EN 301549 v3.2.1 lausekkeet 6.1, 6.2.1.1, 6.2.1.2, 6.2.2.1, 6.2.2.2, 6.2.2.3, 6.2.2.4, 6.2.3, 6.2.4, 6.3, 6.4, 6.5.2, 6.5.3, 6.5.4, 6.5.5, 6.5.6.

15.4. Tietojen muuntaminen

Valvonnassa mukana olleilla sivuilla ei esiintynyt toimintoja, joilla muunnettaisiin verkkosivun sisältöä toiseen muotoon.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 5.4.

16. Muokkaustyökalut

Valvonnassa ei ollut mukana yhtään sivun sisällön luomiseen tai muokkaamiseen tarkoitettua työkalua.

EN 301549 v3.2.1 lausekkeet 11.8.1, 11.8.2, 11.8.3, 11.8.4, 11.8.5.

17. WCAG:n ohjeidenmukaisuuden vaatimukset

Tarkastus:

Tarkastettu, että sivu täyttää kaikki seuraavat vaatimukset

- Ohjeidenmukaisuuden taso
- Kokonaiset sivut
- Kokonaiset prosessit
- Vain saavutettavuudeltaan tuettuja tapoja käyttää teknologioita
- Häiriöttömyys

EN 301549 v3.2.1 lauseke 9.6.

18. Saavutettavuusominaisuuksien aktivoiminen

Alkuehto:

Sivulla on dokumentoituja saavutettavuusominaisuuksia, jotka on tarkoitettu täyttämään jonkin vamman tai rajoitteen aiheuttama puute.

Tarkastus:

Tarkastetaan, että dokumentoidut saavutettavuusominaisuudet on mahdollista aktivoida ilman, että tukeudutaan siihen nimenomaiseen rajoitteeseen tai puutteeseen, jota varten tämä kyseinen saavutettavuusominaisuus on toteutettu. Esimerkiksi onko korkeakontrastiseen tilaan siirtymisen painikkeen kontrasti tarpeeksi suuri.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 5.2.

19. Tukipalvelut ja dokumentaatio

19.1. Tuotedokumentaatio

Alkuehto:

Verkkosivu sisältää dokumentoituja saavutettavuusominaisuuksia.

Tarkastus:

Tarkastettu, onko verkkosivustolla tuotedokumentaatiota, kuten saavutettavuusseloste tai sivuston käyttöohjeet. Tarkastettu, että tuotedokumentaatioissa on lueteltu ja selitetty, kuinka verkkosivuston dokumentoituja saavutettavuus- ja yhteensopivuusominaisuuksia käytetään.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 12.1.1

Tarkastus:

Tarkastettu, että tuotedokumentaatio täyttää saavutettavuusvaatimukset. Tarkastettu, että tuotedokumentaatio on tarjottu joko verkkopohjaisena toteutuksena tai ladattavana tiedostona. Lisäksi tarkastettu, että kyseinen dokumentaatio on mukana verkkosivuston sivujen otannassa. Tällöin EN 301549 lausekkeen 9 tai lausekkeen 10 (riippuen dokumentaation muodosta) vaatimukset tulee tarkastettavaksi osana tämän dokumentin mukaista tarkastusprosessia.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 12.1.2

19.2. Tukipalvelut

Alkuehto:

Käyttäjälle on tarjolla tukipalveluita, kuten asiakaspalvelu, puhelinkeskus, tekninen tuki, välityspalvelut tai koulutuspalvelut, ja verkkosivu sisältää dokumentoituja saavutettavuusominaisuuksia.

Tarkastus:

Tarkastettu, että tukipalvelut tarjoavat tietoa tuotedokumentaatioissa esitetyistä saavutettavuus- ja yhteensopivuusominaisuuksista.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 12.2.2

Tarkastus:

Tarkastettu, että tukipalvelut vastaavat vammaisten henkilöiden viestintätarpeisiin joko suoraan tai jonkin yhteyspisteen (esimerkiksi viittomakielen tulkki) kautta. Tarkastettu, minkälaisia yhteydenottotapoja tukipalveluihin verkkosivustolla on tarjolla. Arvioitu, kuinka hyvin tarjotut yhteydenottotavat mukautuvat vammaisten henkilöiden tarpeisiin. Ohjeistettu tarvittaessa palveluntarjoajia huomioimaan vammaisten henkilöiden viestintätarpeet mahdollisimman kattavasti.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 12.2.3

Tarkastus:

Tarkastettu, että tukipalveluiden kautta tarjottava tuotedokumentaatio on saatavilla joko verkkomuodossa tai erillisenä tiedostona. Sisällytetty dokumentaatio osaksi verkkosivuston sivujen otantaa, jolloin dokumentaation saavutettavuusvaatimustenmukaisuus tulee tarkastettavaksi osana tämän ohjeistuksen mukaista tarkastusprosessia.

Huom! Dokumentaatio voi olla saatavilla myös ei-saavutettavassa muodossa tai muodossa, joka on kohdennettu ensisijaisesti jollekin tietylle käyttäjäryhmälle. Esimerkiksi pistekirjoituksella tuotettu dokumentaatio sokeille tai selkokielellä kirjoitettu dokumentaatio henkilöille, joilla on kognitiivisia haasteita.

EN 301549 v3.2.1 lauseke 12.2.4